

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks:+387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
„Komunalne usluge“ a.d. Prijedor
za period 01.01 – 31.12.2022. godine**

Broj: RV085-23

Banja Luka, 11.12.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod.....	9
	2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	13
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Bilans uspjeha	13
	6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi	14
	6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi.....	17
	6.1.3. Gubitak redovne aktivnosti	18
	6.1.4. Ostali dobici i gubici.....	18
	6.1.5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	18
	6.1.6. Neto dobit/gubitak perioda.....	18
	6.2. Bilans stanja.....	19
	6.2.1. Bilansna aktiva.....	19
	6.2.2. Bilansna pasiva	21
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	23
	6.3. Bilans tokova gotovine	24
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	24
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	25
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	25

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2022. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 - 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije organizovan i izvršen shodno odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer su u komisiju za popis potraživanja i obaveza imenovana lica iz službe za naplatu potraživanja, izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza kao i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

„Komunalne usluge“ a.d. Prijedor nisu izvršile usklađivanje računovodstvenih politika koje primjenjuju, sa propisanim kontnim planom, što nije u skladu sa članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.1., 6.1.1.2., 6.2.2.2. ovog Izvještaja:

Prihodi od pružanja usluga na domaćem tržištu u iznosu od 4.925.064 KM i ostali poslovni prihodi – od zakupa u iznosu od 8.113 KM su potcijenjeni, a prihodi od prodaje proizvoda na domaćem tržištu su precijenjeni u iznosu od 4.933.177 KM, jer navedeni prihodi nisu klasifikovani u skladu sa članom 54. stav (4) i članom 57. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi bruto plata i bruto naknada plata su precijenjeni u iznosu od 610.364 KM, a troškovi bruto ostalih ličnih primanja su potcijenjeni u iznosu od 673.753 KM. Troškovi u iznosu od 63.389 KM koji se odnose na rashode po osnovu otpremnina, bruto ostalih ličnih primanja, beskamatnih pozajmica sa porezom i doprinosima u iznosu od 82.550 KM nisu priznati u

skladu sa članom 44. stav (2.,6., i 8.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, a rashodi po osnovu bruto naknada po ugovoru o djelu i ostalih nematerijalnih troškova u iznosu od 19.161 KM nisu klasifikovani u skladu sa 47. stav (2. i 9.) istog Pravilnika.

Rashodi otpremnina u iznosu od 22.636 KM, advokatskih usluga u iznosu od 9.007 KM i prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja u iznosu od 31.643 KM su potcijenjeni jer nisu priznati nakon ukidanje dugoročnih rezervisanja, što nije u skladu sa članom 44. stav (6), članom 47. stav (2) i članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.1. ovog Izvještaja:

Oprema je precijenjena, a računarski programi su potcijenjeni u iznosu od 31.305 KM (bruto i ispravke vrijednosti) jer isti nisu klasifikovani u skladu sa članom 3. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.2.1., 6.2.2.3. ovog Izvještaja:

Rashodi amortizacije i rezultat ranijih godina su potcijenjeni, a rezultat tekuće godine je precijenjen u iznosu od 53.557 KM. Takođe, prihodi od usklađivanja vrijednosti opreme i rezultat tekuće godine su precijenjeni dok je rezultat ranijih godina potcijenjen u iznosu od 42.093 KM jer isknjižavanje revalorizacionih rezervi nije vršeno u skladu sa članom 29. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Obaveze za plate i naknade plata su potcijenjene u iznosu od 36.884 KM, jer obaveze za porez i doprinose za naknade članovima nadzornog i odbora za reviziju, naknade po ugovorima o djelu, topli obrok i regres nisu klasifikovane u skladu sa članom 37. (stav 7. i 8.) i član 40. (stav 9 do 11), a obaveze za porez i doprinose na jednokratna davanja, obaveze po osnovu beskamatnih pozajmica dath zaposlenima i obaveze po osnovu donesenih rješenja o isplati otpremnina nisu iskazane, što nije u skladu sa članom 37. (stav 3 do 8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. ovog Izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine nisu objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa paragrafom 25 MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja. Takođe, nisu izvršena dodatna objelodanjivanja shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 112 c) i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog

izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procjeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomski odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 11.12.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor za 2022. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkama 3., 6.2.1.2. ovog Izvještaja:

U toku 2022. godine zaključena su dva ugovora o djelu za poslove koji predstavljaju djelatnost poslodavca, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu.

„Komunalne usluge“ a.d. Prijedor su vršile isplate beskamatnih pozajmica zaposlenima, što nije u skladu sa članom 40. stav (1) tačka a) Zakona o javnim preduzećima. Dio beskamatnih pozajmica, jednokratne naknade i troškovi upotrebe privatnog automobila u službene svrhe su isplaćeni iz blagajne, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja novcem.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

„Komunalne usluge“ a.d. Prijedor za izvršene nabavke roba i usluga u iznosu od 47.988 KM nisu provele postupke javnih nabavki koji se odnose na usluge održavanja vozila, nabavke auto guma, HTZ opreme i alata, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.2 i 6.1.4. ovog Izvještaja:

„Komunalne usluge“ a.d. Prijedor su na osnovu Odluke Nadzornog odbora vršile isplate novčanih sredstava na ime pomoći sportskim, humanitarnim i ostalim organizacijama, a po zahtjevima korisnika donacija, što nije u skladu sa članom 40. stav 1., tačka b) Zakona o javnim preduzećima i članom 3., 4. i 5. Zakona o javnim donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Republici Srpskoj.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa

propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor.

Banja Luka, 11.12.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) postojeći Pravilnik o računovodstvu i Pravilnik o računovodstvenim politikama i primjenjeni kontni plan usklade sa propisanim kontnim okvirom kako je propisano članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, te da se isti primjenjuju,
- 3) prihodi od pruženih usluga, prihodi od subvencija i prihodi od zakupa, klasifikuju u skladu sa članom 54. stav (4), članom 57. stav (2. i 3.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 4) troškovi bruto plata, bruto naknada plata, troškovi otpremnina, nagrada, pomoći, bruto naknada po ugovoru o djelu, zakupa, unaprijed plaćeni rashodi po osnovu premija osiguranja, rashodi reprezentacije i obaveza za plate, naknade plata, ostalih primanja zaposlenih i obaveza za ostale poreze i doprinose klasifikuju u skladu sa članom 24. stav (2), 37. (stav 3 - 8), 40. stav (9 do 11), članom 44. stav (2., 6. i 8.), 45. stav (5) i članom 47. stav (2., 3. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 5) rashodi otpremnina, troškovi advokatskih usluga, prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja priznaju u skladu sa članom 44. stav (6), članom 47. stav (2) i članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, a ostali nematerijalni troškovi klasifikuju u skladu sa članom 47. stav (9) istog pravilnika,
- 6) klasifikacija ostvarenih pozitivnih efekata i isknjižavanje revalorizacionih rezervi vrši u skladu sa članom 29. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 7) računarski programi klasifikuju shodno članu 3. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 8) potraživanja po osnovu izvršenih usluga i potraživanja od državnih organa i organizacija iskazuju u skladu sa članom 18. stav (1) i članom 20. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike Republike Srpske i da se potraživanja i prihodi priznaju na obračunskoj osnovi u skladu sa paragrafom 27 i 28, MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja,
- 9) na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuju poslovni događaji koji podrazumijevaju vanbilansnu evidenciju shodno članu 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 10) Bilans tokova gotovine sačinjava shodno MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,

- 11) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u vezi sa stalnošću poslovanja i druge relevantne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1
- Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor da obezbijedi da se:

- 1) ugovori o djelu zaključuju za poslove koji ne predstavljaju djelatnost poslodavca, shodno članu 205. Zakona o radu,
 - 2) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, u smislu da se izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procjene rizici i sastavlja godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, uspostavi jedinica interne revizije i donesu interni akti kojim se definiše visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i službenih automobila,
 - 3) donose odluke/rješenja o službenom putovanju u inostranstvo, obračun putnih troškova vrši na način da sadrži vrijeme prelaska granice (u oba pravca), sačini izvještaj o službenom putovanju, troškovi ishrane na službenom putu priznaju kroz isplate dnevničica u skladu sa tačkom HV podtačka (2), tačkom H podtačka (2), tačkom XVII podtačka (1) i tačkom VI Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
 - 4) isplate iz blagajne vrše za namjene definisane članom 3. stav (1) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja novcem,
 - 5) provođenje postupaka javnih nabavki, obezbjeđenje garancije za dobro izvršenje posla kao i potrebna objavljivanja na svojoj veb stranici i na portalu javnih nabavki vrše u skladu sa članom 6., 53., 70. i 75. Zakona o javnim nabavkama, te da se primjenjuju odredbe Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke i Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“,
 - 6) izrađuje trogodišnji plan poslovanja koji sadrži plan prihoda i rashoda i isti dostavlja na usvajanje Skupštini akcionara shodno članu 5., 21. i 22. Zakona o javnim preduzećima i članu 15. stav (1) tačka 7. Statuta,
 - 7) dodjela donacija vrše u skladu sa članom 40. stav (1), tačka b) Zakona o javnim preduzećima i članom 3., 4. i 5. Zakona o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Republici Srpskoj,
- Preporučuje se direktoru „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor i Nadzornom odboru da obezbijede da se:
- 8) preispita i utvrdi status pozicija evidentiranih u okviru revalorizacionih rezervi koje se odnose na procjenu objekata i opreme iz ranijeg perioda i u vezi s tim donesu odgovarajuće odluke.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o javnim preduzećima,
- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o komunalnim djelatnostima,
- Zakon o radu,
- Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
- Zakon o porezu na dobit i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dobit,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- Odluka o najnižoj cijeni radi,
- Odluka o najnižoj plati,
- Odluka o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Interni akti (Statut, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta, Pravilnik o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama i ostali interni akti značajni za poslovanje „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor).

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

„Komunalne usluge“ a.d. Prijedor (u daljem tekstu: Društvo) nakon vlasničke transformacije dijela državnog kapitala od 29.08.2005. godine registruju se i posluju pod nazivom „Komunalne usluge“ a.d. Prijedor.

Članom 5. Statuta definisane su djelatnosti Društva i to održavanje higijene grada i prigradskih naselja, prikupljanje i odvoz smeća na terenu grada i prigradskih naselja i deponovanje istih, pogrebne usluge i održavanje groblja i uređenje i održavanje parkova i zelenih površina, te gajenje i prodaja cvijeća. Pored navedenih poslova Društvo obavlja i djelatnosti građevinskih radova, kao što je izgradnja grobnica, građevinski radovi na deponiji smeća „Kurevo“ i groblje „Pašinac“ (izgradnja saobraćajnica).

Ukupni akcionarski kapital Društva iznosi 2.892.873 KM i podijeljen je na 2892873 akcije čija je pojedinačna nominalna vrijednost 1 KM. Ukupan broj akcionara je 528, a strukturu učešća u kapitalu čine Grad Prijedor, vaučer ponuda, grupa „Fortis“ d.o.o. Banja Luka i interni dioničari.

Prema odredbama Statuta Društva, koji je donesen 30.08.2018. godine, organi Društva su Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava.

Društvo se finansira iz prihoda po osnovu obavljanja redovnih djelatnosti i to vršenja usluga (održavanja čistoće, odvoza i odlaganja smeća na deponiju, pogrebnih usluga), proizvodnje i prodaje cvijeća i ukrasnog bilja, budžeta Grada Prijedor i donacija. Društvo djelatnost obavlja preko organizacionih dijelova (sektora), a čine ih sektori za ekonomsko-finansijske poslove, opšte, pravne i kadrovske poslove i tehničke poslove.

Finansijske transakcije se obavljaju putem računa otvorenih kod poslovnih banaka (za osam računa finansijske transakcije su iskazane u KM, a za dva računa u stranoj valuti).

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2022. godine, Društvo nije imao primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Društva.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Društva djelimično su definisani postojećim internim aktima (Statut, Pojedinačni kolektivni ugovor, Pravilnik o platama i drugim naknadama, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o javnim nabavkama i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta). Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 27.06.2022. godine sistematizovano je 88 radnih mjesta sa 195 izvršilaca. Na dan 31.12.2022. godine bilo je 172 izvršioča, od kojih je 155 izvršilaca zaposleno na neodređeno radno vrijeme, 16 izvršilaca na određeno radno vrijeme i 1 u svojstvu pripravnika. Nadzorni odbor je 09.07.2021. godine donio Odluku o imenovanju direktora Društva.

U toku 2022. godine 15 izvršilaca je zasnovalo radni odnos na određeno vrijeme, a za 25 izvršilaca je prestao radni odnos (7 izvršilaca po osnovu ispunjavanja uslova za odlazak u starosnu penziju, 11 izvršilaca po osnovu isteka ugovora na određeno vrijeme, dva izvršioca

po osnovu otkaza ugovora o radu, tri izvršioca po osnovu sporazumnog raskida radnog odnosa i dva izvršioca po osnovu smrti radnika).

U toku 2022. godine zaključena su dva ugovora o djelu za poslove koji su u okviru djelatnosti poslodavca (radovi na krovnoj konstrukciji i završni građevinski radovi), što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21).

U skladu sa Rješenjem o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, izvršen je godišnji popis imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđeno je da godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije organizovan i izvršen shodno članu 14. stav (1), članu 18. stav (1) i članu 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovostnog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21), jer su u komisiju za popis potraživanja i obaveza imenovani rukovodilac i referent u službi za naplatu potraživanja, nije sačinjen pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja, izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza kao i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Društvo nije donijelo interna akta kojima se definišu visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotreba mobilnih telefona i službenih automobila.

Nije sastavljen godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu, kako je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22). Društvo nije preduzelo dio aktivnosti za uspostavljanje i sprovođenje finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer nije identifikovalo i procijenilo rizike, izvršilo popis i opis poslovnih procesa i uspostavilo knjigu poslovnih procesa. Takođe, Društvo nije uspostavilo jedinicu interne revizije shodno članu 19. stav (1) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16). Obzirom da Odjeljenje interne revizije nije uspostavljeno, Odbor za reviziju je odobrio rad rukovodioca sektora za ekonomsko finansijske poslove na poslovima interne revizije, sve dok uprava Društva ne osposobi kadar za funkcionisanje interne revizije.

Društvo je djelimično primjenjivalo računovodstvene politike i kontni plan shodno donešenom Pravilniku o računovodstvu i Pravilniku o računovodstvenim politikama koji nisu usklađeni sa propisanim kontnim okvirom kako je propisano članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20).

Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 57/21) nije u potpunosti primjenjena, jer nisu donešene odluka/rješenje o službenom putovanju u inostranstvo, u obračunu putnih troškova nije navedeno vrijeme prelaska granice (u oba pravca), nije sačinjen izvještaj o službenom putovanju, uz obračun troškova službenog putovanja su prilagani računi za konzumaciju hrane i pića koji su zaposlenima isplaćivani kroz troškove službenih putovanja, iako su priznate dnevnice za službeno putovanje, što nije u skladu sa tačkom HV podtačka (2), tačkom H podtačka (2), tačkom XVII podtačka (1) i tačkom VI navedene Odluke.

Društvo je putem blagajne vršilo isplate u najmanjem iznosu od 22.480 KM koje se odnose na beskamatne pozajmice (18.803 KM), jednokratne naknade (2.900 KM) i troškove upotrebe privatnog automobila u službene svrhe (777 KM), što nije u skladu sa članom 3.

stav (1) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/12, 10/14) kojim je definisano za koje namjene poslovni subjekti mogu izvršiti isplate sa svog računa.

Shodno navedenom, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno i u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- **ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca, shodno članu 205. Zakona o radu,**
- **postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu shodno članu 14. stav (1), članu 18. stav (1) i članu 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, u smislu da se izvrši popis poslovnih procesa, identificuju i procjene rizici i sastavlja godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, uspostvi jedinice interne revizije i donesu interni akti kojim se definiše visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i službenih automobila,**
- **postojeći Pravilnik o računovodstvu i Pravilnik o računovodstvenim politikama i primjenjeni kontni plan usklade sa propisanim kontnim okvirom kako je propisano članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, te da se isti primjenjuju,**
- **donose odluke/rješenja o službenom putovanju u inostranstvu, obračun putnih troškova vrši na način da sadrži vrijeme prelaska granice (u oba pravca), sačini izvještaj o službenom putovanju, troškovi ishrane na službenom putu priznaju kroz isplate dnevница u skladu sa tačkom HV podtačka (2), tačkom H podtačka (2), tačkom XVII podtačka (1) i tačkom VI Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,**
- **isplate iz blagajne vrše za namjene definisane članom 3. stav (1) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2022. godinu i izmjenama i dopunama istog planirano je 18 postupaka nabavki roba, usluga i radova ukupne vrijednosti 2.094.050 KM (bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost) i to pet putem otvorenih postupaka u vrijednosti 1.782.200 KM, dvanaest putem konkurenckih zahtjeva za dostavljanje ponuda u vrijednosti 305.300 KM i jedan pregovarački postupak u vrijednosti 6.550 KM.

Prema izvještaju o provedenim postupcima javnih nabavki u toku 2022. godine provedena su 43 postupka ukupne vrijednosti od 845.296 KM i to pet putem otvorenih postupaka (595.625 KM), šest konkurenckim zahtjevom za dostavljanje ponuda (128.854 KM) i 34 postupka putem direktnog sporazuma (120.817 KM), dok su dva 2 postupka javnih nabavki konkurenckim zahtjevom za dostavljanje ponuda u iznosu od 20.000 KM poništena. Nabavke se najvećim dijelom odnose na nabavku goriva (369.742 KM), ulja za motor i hidrauliku (20.995 KM), polovnog kamiona smećara (60.000 KM), višenamjenskog komunalnog vozila (165.883 KM) i iznajmljivanje mašina za rad na deponiji (30.000 KM).

Nerealizovane nabavke se najvećim dijelom odnose na nabavke radova na izgradnji sanitарне ćelije u skladu sa planom prilagođavanja deponije (1.100.000 KM), radova na izgradnji obodnih kanala oko tijela deponije (120.000 KM) i polovnog kamiona kipera (50.000 KM).

Revizijskim ispitivanjem je obuhvaćeno dvanaest postupaka nabavki (82% od realizovanih nabavki) ukupne vrijednosti 712.722 KM i to tri otvorena postupka u iznosu od 595.625 KM (polovni kamion smećar, višenamjensko komunalno vozilo i gorivo), pet konkurenčkih zahtjeva za dostavljanje ponuda u iznosu od 95.477 KM (veterinarske usluge na azilu za pse, beton, iznajmljivanje mašine za rad na deponiji, lomljeni kamen), od kojih je jedan poništen (gume za teretna vozila) i četiri postupka provedena putem direktnog sporazuma u iznosu od 21.620 KM (obavezno osiguranje teretnih vozila, samohodna mašina za uklanjanje korova i trave, usluge praćenja vozila i potrošnje goriva putem GPS sistema i polovni vučni posipač soli/pjeska).

Postupak nabavke goriva, pokrenut krajem 2021. godine je nakon Rješenja Kancelarije za razmatranje žalbi poništen te su nabavke goriva do potpisivanja novog Okvirnog sporazuma u avgustu 2022. godine u iznosu od 291.080 KM vršene bez provedenog postupka javne nabavke. Otvoreni postupak za nabavku goriva je pokrenut u aprilu 2022. godine, a okončan je potpisivanjem Okvirnog sporazuma u avgustu 2022. godine, sa dobavljačem „Inv Ing Invest Inženjering“ a.d. Prijedor, te su nabavke nakon toga vršene zaključivanjem pojedinačnih ugovora, na osnovu tekućeg Okvirnog sporazuma.

Revizijskim ispitivanjem je utvrđeno da nabavke nisu provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke („Službeni glasnik BiH“, broj 103/14), Pravilnika o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik BiH“, broj 90/14), Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“ („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 90/14 i 53/15) jer:

- za izvršene nabavke Društvo nije provelo postupke javnih nabavki roba i usluga u iznosu od 47.988 KM koji se odnose na usluge održavanja vozila (15.932 KM), nabavke auto guma (8.529 KM), HTZ opreme (16.513 KM) i alata (7.014 KM), što nije u skladu sa članom 6. Zakona,
- odlukom o imenovanju komisije nisu imenovani zamjenski članovi, ni sekretar komisije, komisija nije potpisivala izjave o nepričasnosti i povjerljivosti, nepostojanju sukoba interesa, nije donesen Poslovnik o radu komisije, što nije u skladu sa članom 3, 4. stav (2), članom 7. stav (4) i članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke,
- ugovorni organ nije donio pravilnik o postupku direktnog sporazuma, što nije u skladu sa članom 90. Zakona i članom 8. Pravilnika o postupku direktnog sporazuma,
- tenderska dokumentacija, kod revizijom obuhvaćenih postupaka javnih nabavki, osim za postupak nabavke goriva za LOT 1, ne sadrži garanciju za dobro izvršenje posla, što nije u skladu sa članom 53. stav (3) tačka I) Zakona,
- ugovorni organ nije na svojoj veb stranici objavljivao odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odluku o poništenju postupka javne nabavke kao i osnovne elemente ugovora, nije dostavljao izvještaj o postupku javne nabavke Agenciji za javne nabavke nakon provedenih postupaka konkurenčkih zahtjeva i direktnog sporazuma, što nije u skladu sa članom 70. stav (6) i 75. stav (1. i 2.) Zakona, članom 11. stav (1) i (3) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E - nabavke“.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se provođenje postupaka javnih nabavki, obezbeđenje garancije za dobro izvršenje posla kao i potrebna objavljivanja na svojoj veb stranici i na portalu javnih nabavki vrše u skladu sa članom 6.,53., 70. i

75. Zakona o javnim nabavkama, te da se primjenjuju odredbe Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke i Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Planom poslovanja za 2022. godinu planirani su prihodi u iznosu od 4.892.500 KM, rashodi u iznosu od 4.811.354 KM i dobit u iznosu od 81.146 KM. Skupština akcionara je 27.06.2022. godine usvojila Plan poslovanja koji obuhvata i Plan investicionih ulaganja.

Planirani prihodi se odnose na prihode od prodaje proizvoda (4.667.500 KM), promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga (5.000 KM), ostalih poslovnih prihoda (90.000 KM), finansijskih prihoda (25.000 KM) i ostalih prihoda i dobitaka (105.000 KM).

Planirani rashodi se odnose na rashode troškova materijala (689.000 KM), troškova plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (3.428.154 KM), troškova proizvodnih usluga (164.500 KM), troškova amortizacije i rezervisanja (200.000 KM), nematerijalnih troškova (116.700 KM), finansijskih rashoda (63.000 KM) te ostalih rashoda i gubitaka (150.000 KM).

Uprava Društva nije izradila Revidirani plan poslovanja iako su evidentne razlike u izvršenju u odnosu na Plan poslovanja nastale kao posljedica tržišnih kretanja (poskupljenja energenata, repromaterijala i rasta drugih troškova) kao i promjena u visini najniže plate, što nije u skladu sa članom 23. stav (2) Zakona o javnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 75/04 i 78/11).

Takođe, Uprava Društva nije izradila trogodišnji Plan poslovanja, te isti nije razmatran od strane Skupštine Društva, što nije u skladu sa članom 5., 21. i 22. Zakona o javnim preduzećima i članom 15. stav (1) tačka 7. Statuta Društva.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se izrađuje trogodišnji plan poslovanja koji sadrži plan prihoda i rashoda i isti dostavlja na usvajanje Skupštini Akcionara shodno članu 5., 21. i 22. Zakona o javnim preduzećima i članu 15. stav (1) tačka 7. Statuta Društva.

6. Finansijski izvještaji

Društvo je pripremilo i prezentovalo finansijske izvještaje na obrascima propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca Finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/16 i 59/22). Društvo je izvršilo retrospektivnu korekciju materijalno značajne greške iz prethodnog perioda shodno MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, paragraf 42 u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja grešaka što je obrazloženo pod tačkom 6.2.2.1. izvještaja.

6.1. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 5.505.206 KM i viši su za 13% u odnosu na planirane prihode. Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 5.477.170 KM i viši su za 14% u odnosu na planirane rashode.

Ukupne prihode čine poslovni prihodi (5.030.737 KM), finansijski prihodi (17.717 KM), ostali prihodi i dobici (414.659 KM) i prihodi od uskladivanja vrijednosti imovine (42.093 KM).

Ukupne rashode čine poslovni rashodi (5.306.017 KM), finansijski rashodi (31.641 KM) i ostali rashodi i gubici (139.512 KM).

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

6.1.1.1. Poslovni prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 5.505.206 KM, a čine ih poslovni prihodi, finansijski prihodi, ostali prihodi i dobici i prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine.

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 5.030.737 KM, a odnose se na prihode od prodaje proizvoda (4.936.427 KM), smanjenje vrijednosti zaliha učinaka (-650 KM) i ostale poslovne prihode (94.960 KM).

Prihodi od prodaje proizvoda iskazani su u iznosu od 4.936.427 KM, a odnose se na prihode od pružanja usluga (4.925.064 KM), prihode po osnovu zakupa (8.113 KM) i prihode po osnovu prodaje iz rasadničke proizvodnje (3.250 KM). Po nalazu revizije prihodi od prodaje proizvoda su iskazani u većem iznosu za koliko su manje iskazani prihodi od pruženih usluga (4.925.064 KM) i prihodi od zakupa (8.113 KM), što nije u skladu sa članom 54. stav (4) i članom 57. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 104/21 i 59/22).

Prihodi od pruženih usluga po nalazu revizije iznose 4.925.064 KM, a odnose se na prihode od pružanja usluga pravnim licima i opštinama/gradovima sa kojima je zaključen ugovor, pruženih usluga po osnovu ugovora zaključenih sa Gradom Prijedor po tenderu Zajedničke komunalne potrošnje i Zimskog održavanja, izvršenih radova po zaključenim ugovorima sa drugim pravnim licima (2.166.343 KM), domaćinstvima (1.913.992 KM), fizičkim licima za pogrebne usluge (302.305 KM), zanatskom sektoru (401.127 KM), kupcima iz FBIH i Brčko Disktrikta koji imaju poslovnu jedinicu u Republici Srpskoj (141.297).

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 94.960 KM, a čine ih najvećim dijelom prihodi od subvencija, donacija i iz namjenskih izvora finansiranja. Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 12.457 KM (iznos od 4.344 KM se odnosi na nevidljiv iznos prihoda po osnovu subvencija i iznos od 8.113 KM se odnosi na zakup koji je iskazan u okviru prihoda od prodaje proizvoda), što nije u skladu sa članom 57. stav (2. i 3.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Prihodi od subvencija iskazani su u iznosu od 51.058 KM, a čine ih refundirane neto naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja naplaćene od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske i JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske.

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 40.980 KM, a odnose se na prihode nastale po osnovu priznavanja rashoda amortizacije opreme dobijene iz donacije.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja iskazani su u iznosu od 2.855 KM, a odnose se na subvenciju JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske po osnovu subvencionisanja zaposlenja po „Programu podrške zapošljavanju mladih sa VSS u statusu pripravnika u 2022. godini“.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se prihodi od pruženih usluga, prihodi od subvencija i prihodi od zakupa, klasifikuju u skladu sa članom 54. stav (4), članom 57. stav (2. i 3.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.1.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi odnose se na troškove materijala, goriva i energije, plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalne troškove i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 350.952 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka (264.561 KM) i ostalog materijala (86.391 KM).

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 492.351 KM, a odnose se na troškove goriva (456.542 KM), električne energije (18.348 KM), toplotne energije (6.210 KM) i vode (11.252 KM). Društvo nije uspostavilo evidenciju o potrošnji goriva putničkih automobila, prosječnoj potrošnji po automobilu kao ni evidencije o održavanju vozila. Prema dostavljenim podacima, Društvo u vlasništvu posjeduje 37 vozila, od kojih je za 20 vozila (radna vozila) zaključen Ugovor sa dobavljačem „Satwork“ d.o.o. Banja Luka o nabavci usluga praćenja vozila i potrošnje goriva putem GPS sistema.

Troškovi plata, naknada i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 3.748.743 KM, a odnose se na troškove bruto plata, bruto naknada plata, bruto naknada članovima nadzornog odbora i odbora za reviziju, troškove zaposlenih na službenom putu i troškove bruto ostalih ličnih primanja. Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 63.389 KM što je objašnjeno u nastavku ove tačke izvještaja.

Društvo je obračun plata i naknada plata vršilo u skladu sa odredbama Statuta (2018. godine), Pravilnika o platama i drugim naknadama (2006 i 2008 godine), Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Društvu (2020. godine), Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta (2020, 2021 i 2022 godine), Zakona o radu i na osnovu Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku (2016. godine).

Troškovi bruto plata iskazani su u iznosu od 3.322.803 KM, a čine ih troškovi plata (1.699.296 KM), poreza na plate (222.858 KM), doprinosa na plate (863.576 KM), bruto toplog obroka (519.127 KM), poreza obračunatog na regres i naknade za Božić (16.059 KM) i poreza obračunatog na naknade po ugovoru o djelu (1.887 KM). Po nalazu revizije precijenjeni su u iznosu od 425.653 KM, a rezultat su pogrešnih klasifikacija u okviru troškova bruto plata, bruto naknada plata, troškova bruto ostalih ličnih primanja i troškova ostalih usluga, što nije u skladu sa članom 44. stav (2. i 8.) i članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi bruto naknada plata iskazani su u iznosu od 184.711 KM, a odnose se na neto iznos regresa i naknade za Božić sa obračunatim doprinosima. Po nalazu revizije su precijenjeni za navedeni iznos jer su u okviru troškova bruto naknada plata iskazani troškovi bruto ostalih ličnih primanja, što nije u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi bruto naknada članovima nadzornog odbora iskazani su u iznosu od 17.990 KM, a odnose se na isplate naknada za tri člana nadzornog odbora (po 300 KM) sa pripadajućim porezom i doprinosima. Troškovi bruto naknada članovima odbora za reviziju iskazani su u iznosu od 8.996 KM, a odnose se na isplate naknada za tri člana odbora za reviziju (po 150 KM) sa pripadajućim porezom i doprinosima.

Troškovi bruto ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 214.243 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove prevoza (111.160 KM) i ostalih naknada troškova zaposlenih (93.993 KM). Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 673.753 KM, a rezultat su pogrešnih klasifikacija u okviru troškova bruto plata, bruto naknada plata, troškova bruto ostalih ličnih primanja i troškova ostalih usluga.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 277.456 KM, a odnose se na troškove transportnih usluga, usluga održavanja, reklame i propagande i ostalih usluga. Po nalazu revizije su potcijenjeni u iznosu od 8.973 KM.

Troškovi transportnih usluga iskazani su u iznosu od 36.999 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove PTT usluga (13.940 KM), telefonskih usluga za fiksne telefone (4.779 KM), mobilne telefone (7.128 KM) i ostalih transportnih usluga za prevoz radnih mašina i usluga prevoza kamena od dobavljača (8.118 KM).

Troškovi usluga održavanja iskazani su u iznosu od 107.633 KM, a odnose se na provjeru informacionog sistema, podešavanje servera i dijagnostiku mreže (6.000 KM), na usluge dorade programa i pripreme podataka za slanje računa elektronskom poštom i održavanja aplikativnog softvera (7.600 KM) i rashode za održavanje vozila (94.033 KM, od čega se 2.981 KM odnosi na usluge iznajmljivanja radnih mašina).

Troškovi reklame i propagande su iskazani u iznosu od 8.652 KM, a odnose se na troškove usluga oglašavanja u novinama, na radiju i televiziji.

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu od 124.171 KM, a odnose se najvećim dijelom na usluge izvođenja građevinskih radova - održavanje puteva i ulica (14.220 KM), iznajmljivanje radnih mašina sa rukovaocima za potrebe izvršenja poslova na prekrivanju dijela regionalne deponije i rad na deponiji (39.975 KM), izvođenje radova na čišćenju, uklanjanju vodene trske uslijed vodostaja rijeke Sane (6.000 KM), rad dizalice na rušenju drveća (4.500 KM), tretiranje deponije korišćenjem drona (3.900 KM) i naknade za korištenje auto puta (9.291 KM).

U okviru troškova održavanja (2.981 KM) i troškova ostalih usluga (39.975 KM) iskazane su usluge iznajmljivanja radnih mašina koje predstavljaju troškove zakupa, što nije u skladu sa članom 45. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, te su troškovi ostalih usluga precijenjeni, a troškovi zakupa potcijenjeni u iznosu od 39.975 KM.

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu od 306.189 KM, a odnose se na troškove amortizacije u iznosu od 191.513 KM i troškove rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada u iznosu od 114.676 KM. Troškovi amortizacije su potcijenjeni u iznosu od 53.556 KM, što je objašnjeno u tački 6.2.2.1. izvještaja.

Nematerijalni troškovi i troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu od 130.326 KM, a odnose se na troškove neproizvodnih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, članarina, poreza, doprinosa i ostalih nematerijalnih troškova. Po nalazu revizije su potcijenjeni u iznosu od 22.407 KM.

Troškovi neproizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 28.502 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove revizije finansijskih izvještaja za 2021. godinu (4.700 KM), troškove usluga čišćenja prostorija (8.973 KM), ostale naknade zaposlenim i drugim fizičkim licima (8.960 KM) i ostale neproizvodne usluge (4.655 KM). Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 17.806 KM jer je iznos bruto naknada obračunatih po osnovu ugovora o djelu iskazan u okviru troškova bruto ostalih ličnih primanja i troškova bruto plata, što nije u skladu sa članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi usluga čišćenja prostorija iskazani su u iznosu od 8.973 KM, a odnose se na usluge tekućeg održavanja stalnih sredstava, što nije u skladu sa članom 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, te su troškovi usluga čišćenja prostorija precijenjeni, a troškovi usluga tekućeg održavanja stalnih sredstava potcijenjeni za navedeni iznos.

Ostale neproizvodne usluge iskazane su u iznosu od 4.655 KM, a odnose se dijelom na usluge izrade urbanističko tehničkih uslova sa stručnim mišljenjem za izgradnju objekta privremenog karaktera - prihvatalište za napuštene pse (1.070 KM) i ispitivanje uslova radne sredine i revizija akta o procjeni rizika (1.551 KM).

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 7.516 KM. Društvo nije donijelo interni akt kojim se definišu korisnici, visina i način korišćenja sredstava reprezentacije.

Troškovi premije osiguranja iskazani su u iznosu od 17.450 KM, a odnose se na osiguranje imovine (12.297 KM) i lica (5.153 KM).

U okviru troškova premije osiguranja imovine i lica iskazan je iznos od 1.219 KM, a koji se odnosi na period osiguranja u 2023. godini, što nije u skladu sa članom 24. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Za navedeni iznos precijenjeni su troškovi premije osiguranja, a potcijenjena su kratkoročna razgraničenja – unaprijed plaćene premije osiguranja.

Troškovi doprinosa iskazani su u iznosu od 2.782 KM, a odnose se na doprinose za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida. Obračun doprinosa Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom vršen je na polugodišnjem nivou, dok je plaćanje za obračunat doprinos na polugodišnjem nivou izvršeno u avgustu a doprinosi obračunati sa 31.12.2022. godine nisu isplaćeni u toku revidirane godine.

Ostali nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 54.190 KM, a čine ih u najvećem iznosu sudske takse (14.965 KM), ostali nematerijalni troškovi (19.539 KM), troškovi donatorstva (1.700 KM) i troškovi isplata po odluci direktora (7.888 KM).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na ugostiteljske usluge (3.971 KM), iznajmljivanje šatora (2.850 KM), naknade po osnovu ugovora o djelu sa fizičkim licima van radnog odnosa za stručno konsultantske usluge i usluge idejnog rješenja pejzažnog uređenja kružnog toka (3.000 KM). Na navedene ugovore o djelu nisu obračunati i uplaćeni porez i doprinos te su isti potcijenjeni u iznosu od 1.231 KM, što nije u skladu sa članom 40. stav (11) i članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Takođe, ostali nematerijalni troškovi su precijenjeni u iznosu od 6.821 KM, dok su rashodi reprezentacije potcijenjeni za isti iznos, što nije u skladu sa članom 47. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi donatorstva i troškovi za isplate po odluci direktora odnose se na rad sindikalne organizacije, refundacije sredstava za zajednicu etažnih vlasnika, uplate udruženjima i organizacijama.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se troškovi bruto plata, bruto naknada plata, troškovi otpremnina, nagrada, pomoći, bruto naknada po ugovoru o djelu, troškovi zakupa, unaprijed plaćeni rashodi po osnovu premija osiguranja i rashodi reprezentacije klasifikuju u skladu sa članom 24. stav (2), 40. stav (11), članom 44. stav (2., 6. i 8.), 45. stav (5) i članom 47. stav (2. 3. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.1.3. Poslovni gubitak

Poslovni gubitak iskazan je u iznosu od 275.280 KM i predstavlja razliku poslovnih prihoda (5.030.737 KM) i poslovnih rashoda (5.306.017 KM) i potcijenjen je u iznosu od 143.982 KM, po osnovu potcijenjenih poslovnih prihoda (4.344 KM) i potcijenjenih poslovnih rashoda (148.326 KM), što je obrazloženo pod tačkama 6.1.1.1 i 6.1.1.2 izvještaja.

6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi

6.1.2.1. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 17.717 KM i odnose se na ostale finansijske prihode i to po osnovu naplaćenih sudske troškova (9.494 KM) i po osnovu naknade štete od osiguravajućih kuća (7.367 KM).

6.1.2.2. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 31.641 KM i odnosi se na kamate po dugoročnom kreditu u okviru projekta Međunarodne banke za obnovu i razvoj (11.094 KM) i negativne kursne razlike po istom kreditu (20.326 KM).

6.1.3. Gubitak redovne aktivnosti

Gubitak redovne aktivnosti iskazan je u iznosu od 289.204 KM i predstavlja razliku finansijskih prihoda (17.717 KM) i finansijskih rashoda (31.641 KM) uvećan za poslovni gubitak (275.280 KM). Po nalazu revizije potcijenjen je u iznosu od 143.982 KM, što je obrazloženo pod tačkom 6.1.1.3. izvještaja.

6.1.4. Ostali dobici i gubici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 414.659 KM, a čine ih najvećim dijelom neto dobici po osnovu prodaje rashodovane opreme (20.005 KM), ostali prihodi i dobici koje čine prihodi po osnovu naplaćenih potraživanja za koje je izvršen indirektni otpis (54.451 KM), prihod od ukidanja neiskorištenih rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada (22.791 KM) i prihodi po osnovu otpisa obaveza po Rješenju Poreske uprave Republike Srpske (312.772 KM). Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 31.643 KM, što je obrazloženo u tački 6.2.2.2 izvještaja.

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 139.512 KM, a odnose se na gubitke po osnovu otuđenja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme (10.033 KM), rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja (126.279 KM), dok se iznos od 3.200 KM odnosi na ostale nematerijalne troškove (pomoć sportskim, humanitarnim i ostalim organizacijama), što nije u skladu sa članom 47. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Nadzorni odbor je donio Odluku o davanju saglasnosti na odluke direktora Društva o izvršenim isplataima na ime donacija o isplati novčanih sredstava, a na osnovu zahtjeva korisnika donacija u iznosu od 3.200 KM. Takođe, iznos od 1.700 KM iskazan u okviru ostalih nematerijalnih troškova se odnosi na donacije. Pomenuta davanja (4.900 KM) nisu u skladu sa članom 40. stav (1), tačka b) Zakona o javnim preduzećima i članom 3., 4. i 5. Zakona o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 25/03), kojim je propisano da javno preduzeće može dodjeljivati donacije samo iz dobiti i ukoliko je definisano Statutom. Društvo Statutom nije predvidjelo mogućnost dodjele donacija.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se dodjela donacija vrši u skladu sa članom 40. stav (1), tačka b) Zakona o javnim preduzećima i članom 3., 4. i 5. Zakona o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Republici Srpskoj i da se ostali nematerijalni troškovi klasifikuju u skladu sa članom 47. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine iskazani su u iznosu od 42.093 KM. Po nalazu revizije precijenjeni su za navedeni iznos jer se odnose na prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata u korist računa neraspoređene dobiti ranijih godina, što nije u skladu sa članom 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se klasifikacija ostvarenih pozitivnih efekata u korist računa neraspoređene dobiti ranijih godina vrši shodno članu 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.6. Neto dobit/gubitak perioda

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2022. godine iskazana je ukupna neto dobit perioda u iznosu od 28.036 KM. Revizijom je utvrđen neto gubitak tekuće godine u najmanjem iznosu od 123.196 KM, a rezultat je pogrešnih klasifikacija što je obrazloženo u tačkama 6.1.1.3 i 6.1.3 izvještaja.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Bilansna aktiva

Ukupna bilansna aktiva iskazana je u iznosu od 6.142.789 KM, a odnosi se na stalna i tekuća sredstva. Po nalazu revizije potcijenjena je u iznosu od 5.563 KM.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 8.708.116 KM bruto vrijednosti, 4.501.648 KM ispravke vrijednosti i 4.206.468 KM neto vrijednosti, a čine ih nematerijalna sredstva i nekretnine, postrojenja i oprema.

Nematerijalna sredstva iskazana su u neto iznosu od 23.258 KM, a odnose se na izradu projektne dokumentacije za izgradnju nove upravne zgrade u krugu preduzeća u Donjoj Puharskoj. Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 31.305 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 8.684.858 KM bruto vrijednosti, 4.501.648 KM ispravke vrijednosti i 4.183.210 KM neto vrijednosti, a odnose se na zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu i avanse, nekretnine, postrojenja i opremu u pripremi.

Zemljište je iskazano u iznosu od 1.723.893 KM površine 622.610 m² koje je u vlasništu Društva.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu 3.268.626 KM bruto vrijednosti, 1.340.300 KM ispravke vrijednosti i 1.928.326 KM neto vrijednosti, a odnose se na poslovne zgrade i objekte za vršenje komunalne djelatnosti. U toku 2022. godine izvršena je nabavka plastenika za rasadničku proizvodnju u iznosu od 2.735 KM.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 3.680.689 KM bruto vrijednosti, 3.161.348 KM ispravke vrijednosti i 519.341 KM neto vrijednosti, a odnose se na opremu koju Društvo koristi za obavljanje komunalne djelatnosti.

U okviru opreme iskazni su računarski programi u iznosu od 31.305 KM (bruto i ispravke vrijednosti), što nije u skladu sa članom 3. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

U toku godine povećana je vrijednost opreme u iznosu od 290.204 KM, a najvećim dijelom odnosi se na nabavke kamiona za odvoz smeća (89.950 KM), multifunkcionalne mašine (122.287 KM), kašike i kosilice (43.596 KM) posipača soli (6.000 KM), putničkog automobila (5.750 KM), kancelarijske opreme (1.432 KM) računarske opreme (868 KM).

Na osnovu izvještaja popisne komisije isknjižena je oprema bruto vrijednosti (372.493 KM), ispravke vrijednosti (362.546 KM) i neto vrijednosti (9.947 KM), a najveći iznos odnosi se na dva kamiona i buldozer bruto vrijednosti (338.435 KM), ispravke vrijednosti (332.666 KM) i neto vrijednosti (5.769 KM).

Po osnovu obračunate amortizacije izvršeno je smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 121.669 KM.

Avansi, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani su u iznosu od 11.650 KM, a odnosi se na ulaganja u izgradnju prihvatišta za pse (azil).

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se računarski programi klasifikuju shodno članu 3. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u neto iznosu od 1.936.321 KM, a čine ih zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja i kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji.

Zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja iskazane su u iznosu od 69.389 KM, a čine ih zalihe materijala i zalihe gotovih proizvoda.

Zalihe materijala su iskazane u iznosu od 57.954 KM, a odnose se na zalihe materijala u skladištu (28.391 KM), rezervnih dijelova u skladištu (15.136 KM) i alata i inventara u upotrebi (14.426 KM).

Zalihe gotovih proizvoda su iskazane u iznosu od 11.435 KM, a odnose se na zalihe cvijeća iz rasadničke proizvodnje.

Kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji iskazani su u iznosu od 1.866.932 KM, a čine ih kratkoročna potraživanja i gotovinski ekvivalenti i gotovina.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u neto iznosu od 1.689.146 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja od kupaca u zemlji, ostala kratkoročna potraživanja i potraživanja za više plaćen porez na dobit. Po nalazu revizije potcijenjena su u iznosu od 4.344 KM.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu od 4.109.015 KM bruto vrijednosti, 2.446.830 KM ispravke vrijednosti i 1.662.185 KM neto vrijednosti. Ispravka vrijednosti potraživanja u iznosi od 2.359.255 KM se odnosi na ispravku vrijednosti potraživanja iz ranijih godina, a iznos od 87.575 KM se odnosi na otpis potraživanja za koja ne postoji mogućnost naplate.

Za izvršene usluge sahrane, zakupa grobnog mjesta, saglasnosti za izgradnju spomenika kao i prodaje sadnica cvijeća nisu priznata potraživanja, što nije u skladu sa članom 18. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. U slučaju odobrenog plaćanja na rate prilikom pružanja usluga izrade grobniča, iznos prve rate koji se uplaćuje prilikom zaključivanja ugovora se fakturiše korisniku, te se po osnovu iste priznaju prihodi i potraživanje (na gotovinskoj osnovi), dok se ostatak priznaje u momentu dospjeća rate, što nije u skladu sa paragrafom 27 i 28, MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 21.899 KM, a odnose se na potraživanja od zaposlenih, potraživanja od fondova i potraživanja po osnovu više plaćenih doprinosa.

Potraživanja od zaposlenih su iskazana u iznosu od 11.015 KM. Društvo je zaposlenima isplaćivalo akontacije u vidu pozajmice na način da se po osnovu zahtjeva zaposlenog odobravao novčani iznos koji bi se odbijao u jednakim novčanim iznosima u vidu odbitka pri obračunu plate. U toku 2022. godine odobrene su akontacije u ukupnom iznosu od 31.443 KM. Nadzorni odbor je 23.09.2022. godine donio Odluku o isplati akontacije radnicima kojom je definisano da se odobrava isplata akontacije zaposlenim na neodređeno radno vrijeme u visini do tri lična mjesечna primanja na period otplate do 12 mjeseci. Prije donošenja ove Odluke zaposleni su se obraćali Društvu zahtjevom za potrebnim sredstvima te bi im na osnovu istih sredstva bila odobrena, a povrat sredstava je vršen kroz obustave na platama. Članom 40. stav (1) tačka a) Zakona o javnim preduzećima definisano je da preduzeću nije dopušteno davanje kredita ili pozajmica zaposlenim preduzeća ili drugim licima i pružanje garancija ili osiguranja za kredit.

Isplata beskamatnih pozajmica izvršena je isplatom iz blagajne (18.803 KM), što nije u skladu sa članom 3. stav (1) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem, kojim je definisano za koje namjene poslovni subjekti mogu izvršiti isplate sa svog računa, što je obrazloženo pod tačkom 3. izvještaja. Iznos od 12.640 KM na ime beskamatnih pozajmica isplaćen je putem žiro računa na tekuće račune zaposlenih.

Potraživanja od fondova iskazana su u iznosu od 9.361 KM, a odnose se na potraživanja od JU Javni fond za dječiju zaštitu (1.393 KM), Fonda zdravstvenog osiguranja Republike

Srpske (7.513 KM) i potraživanja od JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske po osnovu subvencionisanja naknade plate za zapošljavanje pripravnika (455 KM). Po nalazu revizije potraživanja po osnovu subvencionisanja naknade plate za zapošljavanje pripravnika su potcijenjena za iznos neiskazanih potraživanja (4.344 KM), što nije u skladu sa članom 20. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Potraživanja za više plaćen porez na dobit iskazana su u iznosu od 5.062 KM, a odnose se na preplatu po poreskom bilansu za 2022. godinu (nije izvršeno usaglašavanje sa Poreskom upravom).

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 177.710 KM, a čine ih najvećim dijelom sredstva na transakcionim računima (177.413 KM) i deviznim računima (7 KM).

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- **potraživanja po osnovu izvršenih usluga i potraživanja od državnih organa i organizacija iskazuju u skladu sa članom 18. stav (1) i članom 20. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **potraživanja i prihodi priznaju na obračunskoj osnovi u skladu sa paragrafom 27 i 28, MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.**

Kratkoročna razgraničenja nisu iskazana, a po nalazu revizije iznose 1.219 KM.

6.2.2. Bilansna pasiva

Ukupna bilansna pasiva iskazana je u iznosu od 6.142.789 KM, a čine ih najvećim dijelom osnovni kapital, revalorizacione rezerve, neraspoređena dobit, gubitak, dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze, kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja. Po nalazu revizije potcijenjena je u iznosu od 5.563 KM.

6.2.2.1. Kapital

Kapital Društva je iskazan u iznosu od 3.619.508 KM, a čine ga osnovni kapital, revalorizacione rezerve, neraspoređena dobit i gubitak. Po nalazu revizije potcijenjen je u iznosu od 35.154 KM, a rezultat je manje iskazane dobiti (15.358 KM) i više iskazanog gubitka (19.796 KM).

Osnovni kapital Društva iskazan je u iznosu od 2.892.873 KM, a na osnovu izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti strukturu učešća u kapitalu čine Grad Prijedor (75%), Vaučer ponuda (6%), Grupa „Fortis“ d.o.o. Banja Luka (16%) i interni dioničari (3%).

Revalorizacione rezerve su iskazane u iznosu od 779.134 KM, a formirane su po osnovu procjena objekata i opreme iz ranijih godina (2006. godine i 2015. godine) za koje ne postoji odgovarajuća dokumentacija kojom se potvrđuje ispravnost obračuna i ukidanja revalorizacionih rezervi za svaki procijenjeni objekat i opremu pojedinačno.

Na osnovu preporuke od strane nezavisne revizije koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2021. godinu izvršena je korekcija knjiženja u smislu da je za procijenjenu vrijednost objekata i opreme iz ranijih godina izvršeno isknjižavanje revalorizacionih rezervi shodno MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Revizijom je utvrđeno da isknjižavanje revalorizacionih rezervi nije vršeno u skladu sa članom 29. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, te su potcijenjeni rashodi amortizacije, rezultat ranijih godina, a precijenjen je rezultat tekuće godine u iznosu od 53.557 KM. Takođe, prihodi od usklađivanja vrijednosti opreme i rezultat tekuće godine su precijenjeni dok je rezultat ranijih godina potcijenjen u iznosu od 42.093 KM.

Neraspoređena dobit je iskazana u iznosu od 25.233 KM, a čini je neraspoređena dobit tekuće godine. Kao rezultat pogrešnih klasifikacija u okviru pozicija prihoda, rashoda, imovine i obaveza po nalazu revizije iskazan je gubitak tekuće godine (97.963 KM) i neraspoređena dobit ranijih godina (9.875 KM).

Gubitak je iskazan u iznosu od 78.167 KM, a odnosi se na gubitak ranijih godina. Po nalazu revizije iskazan je gubitak tekuće godine u iznosu od 97.963 KM.

Društvo je u decembru 2021. godine dvije donacije i to od Grada Prijedora (85.000 KM) za nabavku radne mašine i od Fonda za zaštitu životne i energetsku efikasnost Republike Srpske (30.000 KM) za realizaciju projekta „Skupi otpad za čist Prijedor“ u svojim bilansima iskazalo kao prihode od donacija, što nije u skladu sa MRS 20 – Računovodstveno obuhvaratanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći. Društvo je u 2022. godini na osnovu preporuke od strane nezavisne revizije koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2021. godinu izvršilo korekciju u svojim bilansima te je navedene donacije iskazala na teret rezultata ranijih godina, a u korist razgraničenih prihoda po osnovu primljenih donacija. Shodno MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, paragraf 42 izvršena je retrospektivna korekcija materijalno značajne greške iz prethodnog perioda u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja grešake, što je objelodanljeno u Napomenama uz finansijske izvještaje, a obrazloženo pod tačkom 6. izvještaja.

6.2.2.2. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.161.633 KM, a odnose se na dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze.

Dugoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 104.872 KM, a odnose se na naknade i beneficije zaposlenih obračunate u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih (102.723 KM) i ostala dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova (2.149 KM). Društvo je za iznos isplaćenih otpremnina i advokatskih usluga izvršilo ukidanje dugoročnih rezervisanja ali nije iskazalo rashode otpremnina (22.636 KM), troškove advokatskih usluga (9.007 KM) i prihode po osnovu ukidanja istih (31.643 KM), što nije u skladu sa članom 44. stav (6), članom 47. stav (2) i članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, te su rashodi otpremnina, advokatskih usluga i prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja potcijenjeni za navedene iznose.

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.056.761 KM, a odnose na obaveze po dugoročnom kreditu u okviru projekta Međunarodne banke za obnovu i razvoj od 31.12.2009. godine, zaključenim između Vlade Republike Srpske i Društva, po osnovu dijela kredita Svjetske banke Međunarodne asocijacije za razvoj u iznosu od 960.000 SDR usmјeren za upravljanje čvrstim otpadom. Rok otplate je 20 godina, a otplata glavnice počinje 15.12.2018. godine i završava 15.06.2028. godine. Otplata je u polugodišnjim anuitetima koji dospjevaju na naplatu 15.06. i 15.12. Sredstva su iskorišćena za izgradnju regionalne sanitarne deponije „Stara pruga-Kurevo“.

6.2.2.3. Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 1.361.648 KM, a čine ih kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja, obaveze za plate i naknade plata, ostale obaveze, porez na dodatu vrijednost, obaveze za ostale poreze, doprinose i dadžbine, obaveze za porez na dobit i kratkoročna razgraničenja. Po nalazu revizije potcijenjena su u iznosu od 40.717 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 252.014 KM, a odnose se na dio obaveza po osnovu dugoročnog kredita koji dospjeva na plaćanje u periodu od godinu dana.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 318.802 KM, a čine ih obaveze prema dobavljačima u zemlji.

Obaveze za plate i naknade plata iskazane su u iznosu od 313.228 KM, a čine ih obaveze za plate i naknade sa pripadajućim porezima i doprinosima. Po nalazu revizije potcijenjene su u iznosu od 36.884 KM, a rezultat su pogrešnih klasifikacija jer su u okviru obaveza za plate i naknade iskazane obaveze za poreze i doprinose za naknade članovima nadzornog i odbora za reviziju, naknade po ugovorima o djelu, topli obrok i regres, a nisu iskazane obaveze za poreze i doprinose na jednokratna davanja povodom 8. marta, obaveze po osnovu beskamatnih pozajmica datih zaposlenima i obaveze po osnovu donesenih rješenja o isplati otpremnina, što nije u skladu sa članom 37. (stav 3 do 8) i članom 40. (stav 9 do 11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostale obaveze iskazane su u iznosu od 32.082 KM, a odnose se na obaveze prema zaposlenima - prevoz na posao i sa posla (8.993 KM), članovima upravnog i odbora za reviziju (1.350 KM), za naknade po osnovu ugovora o djelu (4.150 KM) i ostale obaveze - obustave iz neto zarada (17.589 KM).

Porez na dodatu vrijednost iskazan je u iznosu od 60.444 KM, a odnosi se na obaveze za plaćeni PDV po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog PDV-a.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine iskazane su u iznosu od 4.360 KM, a odnose se na obaveze za naknade za šume, vode, protivpožarnu zaštitu i obaveze za doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida. Po nalazu revizije potcijenjene su za iznos od 3.833 KM jer su porezi i doprinosi na naknade članovima nadzornog odbora, odbora za reviziju i naknade po ugovoru o djelu iskazane u okviru obaveza za porez i doprinose na plate i naknade plata, što nije u skladu sa članom 40. (stav 9., 10. i 11.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 377.914 KM, a odnose se najvećim dijelom na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija i to učešće Grada Prijedora u nabavci multifunkcionalne mašine i aktivnost vezane za azil (162.823 KM), Fonda za zaštitu životne sredine Republike Srpske za učešće u nabavci kamiona autosmećara (25.361 KM), učešće Vlade Republike Srpske prilikom izgradnje regionalne sanitarne deponije „Stara pruga - Kurevo“ (125.551 KM) i donacija u vidu kontejnera i kamiona za odvoz smeća od strane Preduzeća za upravljanje otpadom Odense - Danska (60.939 KM). Za pripadajući dio amortizacije izvršeno je ukidanje kratkoročnih razgraničenja u korist prihoda po osnovu donacija.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se:

- nakon ukidanja rezervisanja priznaju rashodi otpremnina, troškovi advokatskih usluga i prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja u skladu sa članom 44. stav (6), članom 47. stav (2) i članom 59. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,

- isknjižavanje revalorizacionih rezervi vrši u skladu sa članom 29., a obaveze za plate i naknade plata klasikuju u skladu sa članom 37. (stav 3 do 8) i članom 40. (stav 9 do 11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Društva i Nadzornom odboru da obezbijede da se preispita i utvrdi status pozicija evidentiranih u okviru revalorizacionih rezervi koje se odnose na procjenu objekata i opreme iz ranijeg perioda i u vezi s tim donesu odgovarajuće odluke.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2022. godine Društvo nije iskazalo pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iako su postojali poslovni događaji koje su zahtijevali njihovo iskazivanje, što nije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Prilikom popisa imovine i obaveza na posebnoj popisnoj listi popisana je tuđa imovina dobijena na korišćenje koja nije iskazana u okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive. U okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive nisu iskazane garancije date Gradu Prijedoru za učešće na tenderu vezano za zimsko održavanje ulica u gradskom području (16.971 KM), radovi na izgradnji nadstrešnice za potrebe Gradske tržnice Prijedor (1.298 KM) i pet bjanko izdatih mjenica bez protesta NLB Banci radi obezbjedenja urednog plaćanja obaveza po Ugovoru o revolving kreditu zaključenim 16.12.2022. godine na iznos od 200.000 KM.

Takođe, u okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive nije iskazana primljena garancija u iznosu od 34.243 KM za uredno izvršenje okvirnog sporazuma zaključenog 23.08.2022. godine sa „Invng invest inžinjering“ d.o.o. Prijedor za nabavku goriva (LOT 1).

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuju poslovni događaji koji podrazumijevaju vanbilansnu evidenciju shodno članu 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine na dan 31.12.2022. godine iskazani su ukupni prilivi gotovine u iznosu od 6.111.107 KM, dok su ukupni odlivi gotovine iskazani u iznosu od 6.504.247 KM, te je iskazan neto odliv gotovine u iznosu od 393.140 KM. Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 570.850 KM i stanje gotovine na kraju obračunskog perioda u iznosu od 177.710 KM.

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazan je u iznosu od 121.123 KM i predstavlja razliku između priliva gotovine iz poslovnih aktivnosti (6.095.762 KM) i odliva gotovine iz poslovnih aktivnosti (5.974.639 KM).

Po nalazu revizije prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti su precijenjeni u iznosu od 20.005 KM jer su u okviru istih iskazani prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme.

Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja iskazan je u iznosu od 292.938 KM i predstavlja odlive gotovine iz aktivnosti investiranja (292.958 KM).

Neto odliv gotovine po nalazu revizije precijenjen je u iznosu od 20.005 KM jer je u okviru priliva po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme iskazan iznos od 20.005 KM, a koji predstavlja prilive iz aktivnosti investiranja.

Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazan je u iznosu od 221.325 KM i predstavlja razliku između priliva gotovine iz aktivnosti finansiranja (15.345 KM) i odliva gotovine iz aktivnosti finansiranja (236.670 KM).

Zbog prethodno navedenog, Bilans tokova gotovine nije sačinjen shodno zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 14 i 16) i članu 10. i 16. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i ne pruža relevantne informacije o novčanim tokovima.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se Bilans tokova gotovine sačinjava shodno MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Društva za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine nisu objelodanjena pitanja vezana za postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja, shodno paragrafu 25 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, što je navedeno pod tačkom 6.6. izvještaja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje Društvo nije objelodanilo informacije o sudske sporove. Na osnovu dostavljene pisane informacije za potrebe revizije na dan 31.12.2022. godine Društvo vodi 164 sudska spora u vrijednosti 240.376 KM, od čega se 62 spora odnose na fizička lica (106.929 KM), a 102 spora na pravna lica (133.447 KM), za naplatu potraživanja. Jedan radni spor u vrijednosti 9.500 KM je pokrenut protiv Društva.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2022. godine sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne informacije o Društvu, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primjenjenim računovodstvenim politikama i procjenama. U Napomenama uz finansijske izvještaje Društva pored navedenog u tački 6.4. izvještaja, nisu objelodanjena dodatna pojašnjenja značajna za razumijevanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda, rashoda, sudske sporove, vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 112 c) i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Takođe, nije izvršeno objelodanjivanje neusaglašenih potraživanja i obaveza, što nije u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srbije.

Preporučuje se direktoru Društva da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju neusaglašena potraživanja i obaveza u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srbije kao i informacije u vezi sa stalnošću poslovanja i druge relevantne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Snježana Tubić, s.r.

Ivana Mikić, s.r.

Stanislava Savić Knežić, s.r.